

SOL
BÜLTEN

SOL Parti Bülteni, Nisan 2020

bu sistem
halkı
temsil etmiyor

Bu Sistem Halkı Temsil Etmiyor

Halka, kendi OHAL'inizi ilan edin diyen, IBAN numaraları verilerek para istenen, Bakanlık tarafından maske satışı yapılacağı ilan edilen bir karanlık rejimde yaşıyoruz... TV'lerde her gün EvdeKal reklamları dönerken emekçiler için ücretli izin verilmiyor, üstüne üstlük 20 yaş altının sokağa çıkma yasağından çalışan gençler muaf tutuluyor. Bu sistem kimi temsil ediyor, elbette halkı değil şirketleri, zenginleri temsil ediyor.

Covid-19 salgını sistemin gerçek yüzünü ve işleyini de ortaya koydu. Doğanın yıkımının, sağlık başta olmak üzere kamu hizmetlerinin özelleştirilmesinin nasıl büyük bir yıkıma yol açtığı görülüyor. Şimdi herkes, salgınla nasıl baş edileceğini düşünürken peki bundan sonrası nasıl olacak sorusunu da soruyor. Bundan sonrasının nasıl olacağını şimdiden söylemek elbette mümkün değil, ama tüm bu yaşananlar sonrasında öncelikle bu sistemin halkı temsil etmediğini, virüsün sistemin kendisine ait olduğunu söyleyerek başlayabiliriz.

Doğanın Yıkımı ve Salgın

Salgının başlamasının ardından en çok dile getirilen konulardan birisi bunun bir komplo olup olmayacağıydı. Bu salgın gerçekten de büyük güçler arasındaki bir biyolojik savaş olabilir mi soruları bir anda ortalığı kapladı. Salgın şimdi yer yüzünün her noktasına yayıldı ve nedenleri üzerine gerçek bir tartışmayı gerektiriyor. Bundan sonrasına ilişkin tasarım bu düşünme süreciyle doğrudan ilgili olacak. Virüsün ortaya çıkışının en önemli nedeni doğanın mega şirketlerin kar hırslarına kurban edilmesi, havyanların doğal yaşam alanlarının ortadan kaldırılması olarak görülüyor. Bilim insanları salgının başlangıç noktası olarak yaşam alanları ortadan kalktığı için artık insanlarla daha çok iç içe yaşamak

zorunda kalan yaban hayvanlarını işaret ediyor. O zaman belki yarasalara lanet okumak ya da başka bir suçlu aramak yerine doğanın yıkımının yol açtığı felaketleri görmemiz ve buna karşı çıkmamız gerekir.

Kamunun Çöküşü ve Sağlık Krizi

Virüsün ortaya çıkışından sonra hızla ölümcül gücünü göstererek tüm dünyaya yayılmaya başladı. Güçlü ve ölümcül bir virüsle karşı karşıya olduğumuzu biliyoruz ancak bu virüse karşı daha iyi tedbirlerin alınabilmesi mümkün olabilirdi elbette. Ancak, kamunun sağlık başta olmak üzere tüm alanlarda çökertilmiş olması bu virüsü daha da ölümcül bir hale getiriyor. Kamu hastanelerinin kapasiteleri yetersiz kalıyor, özelleştirilmiş sağlık hizmetlerini ise sadece parası olanlar alabiliyor. Öte yandan her gün salgına karşı bağışıklık sisteminin güçlü olmasının faydalarından söz ediliyor. Sağlıklı beslenme ve barınmanın virüse dirençte ne kadar önemli olduğu anlatılıyor. Peki ya bunları kimler yapabiliyor ki? Elbette, milyonlarca emekçi faturasını dahi zor öderken sağlıklı gıdaya, sağlık hizmetine erişimi neredeyse lüks haline gelmiş durumda.

ABD ve merkez Avrupa ülkeleri sağlık krizinde kimi kamucu tedbirler almak zorunda kalıyor. Bu aslında başka türlü bir çözüm yolu bulunamadığı için bir zo-

runluluk olarak gündeme geliyor. Elbette, bu ülkelerin bunu yapabilecek kaynakları da var. Ancak, Türkiye gibi emperyalizme bağımlı ülkeler bu kaynaktan da yoksun. Hele ki siyasal rejim ülkemizdekine benzer bir biçimde yağma ve rant şebekesine dönüşmüşse, halk yararına hiçbir adım atamaz hale geldiğini görüyoruz. AKP iktidarı kamusal imkanları halk için seferber etmek şöyle dursun ülkenin tüm birikimini şirketleri kurtarmak için seferber etmiş durumda.

Halka, kendi OHAL'inizi ilan edin diyen, IBAN numaraları verilerek para istenen bir karanlık rejimde yaşıyoruz... TV'lerde her gün EvdeKal reklamları dönerken emekçiler için ücretli izin verilmiyor, üstüne üstlük 20 yaş altının sokağa çıkma yasağından çalışanlar muaf tutuluyor. İktidar, zenginlerin kasası dolmaya devam etsin diye emekçileri ölümle yüz yüze çalışmak zorunda bırakıyor.

İşte kapitalist sistemin ve onun siyasal rejimlerinin ülke ve halka vaatleri bundan ibaret. Tüm kurumlarıyla tel tel dökülen, çürümüş bu rejim karşısında bugün yapılabilecek olan kamucu çözümler için mücadele etmekten ve toplumsal dayanımaya örgütleyerek halk için mücadele etmekten başka bir şey değil.

İktidarın Derdi Salgın Mı?

Siyasal İslamcı rejim, uzunca zamandır bir baskı ve zor iktidarına dönüşmüş durumda. Bu kriz içinde de halkın derdine çözüm bulabilecek tüm yolları teşvik etmesi gerekirken, yardım toplayan belediyelerin hesabına bloke konulması derdin başka olduğunu ortaya koyuyor. Bir yandan toplumsal dayanışma kanalları tıkanmaya çalışırken öte yandan ise tarikat ve cemaat ağları desteklenerek yardım kampanyaları düzenlenmesi teşvik ediliyor, Diyanet yardımların nereye gönderileceği ile ilgili fetva çıkarıyor. Dert gerçekten salgına önlem almak mı değil mi ortada!

Salgın krizinin başlamasının ardından, iktidarın attığı adımlara baktığımızda dert salgını engellemekten çok muhalefetin hareket alanını kısıtlamak ve krizi fırsata çevirmek olduğunu görüyoruz.

Krizde Fırsat Kovalıyorlar

Cumhurbaşkanı Erdoğan, krizin ilk aşamalarından itibaren “fırsat” kelimesini dilinden düşürmüyor. Çinde salgının başlamasının ardından, üretim ve ihracatın düşmesinin Türkiye için avantajlarını dile getiren Erdoğan, sonraki aşamalarda da bu fırsatlardan söz etmeye devam etti. Sermaye çevreleriyle yaptığı toplantının ardından açıklanan ilk kriz paketinde, sermayeye desteklerini ifade eden iktidar, üretimin sürmesinin önemli bir fırsat olduğunun da altını çiziyordu. Oysa böyle bir salgın karşısında yapılması gereken tek şey zorunlu sektörler hariç tüm sektörlerde ücretli izin uygulamasına geçmekten başka bir şey değil. İktidarın ise ne böyle bir yaklaşımı ne de anlaşılan böyle bir kaynağı var. Ama asıl meseleleri sermayenin bu krizden zarar görmekten çıkartılması.

IBAN Çözümü

İktidarın son marifetlerinden birisi de, IBAN açıklayarak, halktan yardım toplamak oldu. Bu adım, kasanın nasıl boşaltıldığını göstermekle birlikte aynı zamanda muhalefeti etkisizleştirme çabasının da bir parçası. Krizle birlikte toplumsal dayanışma ağlarının kurulmaya başlanmıştı. Buna, CHP’li Büyükşehir Belediyeleri de yardım kampanyalarıyla katılmaya başlamıştı. Bu adımların sonrasında Saray, yardım toplamayı tekeline almak üzere bir kampanya başlattı. Siyasal İslamcı rejim, uzunca zamandır bir baskı ve zor iktidarına dönüşmüş durumda. Bu kriz içinde de halkın derdine çözüm bulabilecek tüm yolları teşvik etmesi gerekirken, yardım toplayan belediyelerin hesabına bloke konulması derdin başka olduğunu ortaya koyuyor. Bir yandan toplumsal dayanışma kanalları tıkanmaya çalışırken öte yandan ise tarikat ve cemaat ağları desteklenerek yardım kampanyaları düzenlenmesi teşvik ediliyor, Diyanet yardımların nereye gönderileceği ile ilgili fetva çıkarıyor. Dert gerçekten salgına önlem almak mı değil mi ortada!

**SOL Parti:
IBAN’a
Gönderecek
Paramız Yok
Ödenmemiş
Faturalarımızı
Yolluyoruz**

Sol Parti, halktan para toplanmasına tepki göstererek, fatura yollama eylemi yaptı. Sol Parti üyeleri bazı noktalarda ödenmemiş faturaları kargoyla Cumhurbaşkanlığına gönderdi. SOL Parti, eylemlerinde halkın acil taleplerinden birisi olan elektrik, doğalgaz, su ve internet faturalarının salgın boyunca ücretsiz olması talebini yineleyerek, faturaları kargoyla postaladı. Bilindiği üzere, iktidar şirketleri korumak için elektrik ve doğalgaz faturaları için geçen yılın ortalamaları üzerinden bir fiyat belirleneceğini de açıklamıştı.

Halk Düşmanı Karanlık Rejimin Faşist Baskı ve Zorbalıklarına Karşı Mücadele ve Dayanışma Zamanı

İktidar, 100 yıl önce başka koşullarda alınan kararları kendi gündemine alet ederek aslında başka bir işaret veriyor. Bu atıf, Erdoğan'ın her sözünün kanun sayıldığı, kimsenin muhalefet etme ve sorgulama hakkının olmadığı bir özlemi ifade ediyor. Bununla birlikte krizin yükünün halka çıkarılacağı; bağışın da ötesine geçerek gerekirse zor yoluna başvurulacağına işaretleri de verilmiş oluyor. Bununla birlikte krizin yükünün halka çıkarılacağı; bağışın da ötesine geçerek gerekirse zor yoluna başvurulacağına işaretleri de verilmiş oluyor. Elbette burada bir sınıfsal tercihin de altını çizmek gerekir. İktidar, fedakarlığı kuşkusuz ki kamu kaynaklarıyla büyüttüğü Cengiz Holding'ten Limak'tan ya da başka şirketlerden istemiyor.

Sağlık krizi çözölen iktidar bloku için bir çöküş eşliğini işaret ediyor. Ekonomik, sosyal ve siyasal anlamda bir yönetme krizini derinleştiren salgın karşısında iktidar daha fazla zor ve baskıyı devreye sokarak ayakta kalmaya çalışıyor. Uzun zamandır zaten hile ve zorla iktidarını sürdüren AKP ve MHP bloku açısından bu beklenmedik bir durum olmasa gerek ancak muhalefetin stratejileri açısından bu eğilimin şimdi özel

bir evreye tekabül edeceği de akılda tutulmalı. Zira iktidar bunun işaretlerini bolca veriyor.

Ekonomik Çöküntü

Sağlık krizi sonrasında kimi ölkelerde kısmi kamusal çözümler üretildiğini görüyoruz. İspanya'da yurttaşlık gelirinin uygulanmaya başlanması; Almanya ve ABD ile birlikte pek çok ölkede emekçilere doğrudan desteklerin

yapılması türünden pek çok örnek sayılabilir. Türkiye açısından da (o da biraz baskı biraz utanma pahasına) ücretsiz maske dağıtmak dışında halk için hiçbir çözüm ortaya konulamıyor. Bunun en önemli nedenlerinden birisi Türkiye ekonomisinin dışa bağımlı, üretimden kopartılmış yapısı kuşkusuz. Ancak bununla birlikte 20 yıla yaklaşan siyasal İslamcı iktidarın özel bir kayırma şebekesi oluşturarak, kamunun kaynaklarını kendi rejiminin

etrafında kümelenmiş kesimlere aktardığını da bilinen bir gerçek. Gelenen noktada ülkenin tüm kaynakları çeşitli biçimlerde dağıtılmış; kamusal üretim ve hizmetler büyük oranda tasfiye edilmiş durumda. Bir süredir yaşanmakta olan ekonomik krizin yıprattığı ekonomi şimdi böyle bir kriz karşısında adeta iflas bayrağı çekiyor. Çare olarak ise halktan yardım toplanmasından başka bir yol bulunamıyor.

Fatura Emekçi Halka

Bu süreçte, sermayeye yönelik paketler açıklanırken emekçiler için ise hiçbir adım atılmıyor. Üretimin devam etmesinin öneminin altı çizilerek, emekçiler salgın riskine rağmen (hiçbir tedbir dahi alınmadan) adeta kölece çalıştırılıyor. İki haftalık süre boyunca dahi ücretli izin hakkının kullanılmasını sağlayamayan; İşsizlik Fonu'ndaki paralar kullanıldığı için bunu kriz anında işçiler için kullanamayan iktidarın elindeki tek koz ise daha fazla zor ve baskıdan başka bir şey olamıyor. 20 yaş altına getirilen sokağa çıkma yasağından 18-20 yaş arasındaki genç işçiler muaf tutularak; sayıları 811 bin olan genç işçi virüs riski altında çalışmaya zorlanıyor. Bunun dışında ücretli çalışan işçilerin ücret kesintisine uğraması, işsiz kalmaları gündem dahi olamıyor. Halkın hiçbir talebine yanıt verecek bir ekonomik birikime sahip olmayan iktidar bu talepleri ve muhtemel tepkileri kontrol altına tutmanın hazırlıklarını yapıyor.

İslamcı Faşizmi Güçlendirme Arayışı

O nedenle de Erdoğan, çözüm adı altında yaptığı her konuşmada bunun işaretlerini vermekten geri durmuyor. İktidar medyasında muhalefetin her önerisi bir kaos ve iç savaş yaratma gayesi olarak terörize edilmeye çalışılıyor. Bu da gösteriyor ki iktidar krizi İslamcı faşizmi güçlendirme doğrultusunda kullanarak muhalefeti sindirmenin bir aracı olarak kullanmanın planlarını yapıyor. Tam da burada Erdoğan'ın, Tekalif-Millîye atfı üzerine düşünmek gerekir. Tekalif-i Millîye Emirleri, Kurtuluş Savaşı'nın çetin şartları içinde yürürlüğe sokulmuştu.

İktidar, 100 yıl önce başka koşullarda alınan kararları kendi gündemine alet ederek aslında başka bir işaret veriyor. Bu atıf, Erdoğan'ın her sözünün kanun sayıldığı, kimsenin muhalefet etme ve sorgulama hakkının olmadığı bir özlemi ifade ediyor. Bununla birlikte krizin yükünün halka çıkarılacağı; bağışın da ötesine geçerek gerekirse zor yoluna başvurulacağına işaretleri de verilmiş oluyor.

Elbette burada bir sınıfsal tercihin de altını çizmek gerekir. İktidar, fedakarlığı kuşkusuz ki kamu kaynaklarıyla büyüttüğü Cengiz Holding'ten Limak'tan ya da başka şirketlerden istemiyor. Onların yaptıkları bağışları vergiden düşüyor. Fedakarlık (zorunlu gönüllülük) halktan isteniyor. Bağış kampanyasının başlamasının hemen ardından kamu kurumlarında yöneticiler eliyle bağışın zorunlu tutulmasında da gündeme gelen uygulamanın

yeni biçimlerinin yapılmasından çekinilmeyeceği vurgulanmış oluyor.

Dayanışma ve Mücadele Zamanı

Kapitalist sistemin ve siyasal rejimlerin çökmeye başladığı bu kriz döneminde pek çok ülkede benzer şekilde faşist-otoriter rejimlerin yükselme ihtimalinden şimdi söz ediliyor. Ülkemizde de siyasal İslamcı faşizmin salgını fırsata çevirerek, yeni baskıları devreye sokması ihtimali ortada duruyor. Bu eğilimler karşısında da halkın ekonomik ve sosyal kriz karşısındaki tepkileri her geçen gün birikiyor. Salgın krizi de aynı zamanda bu iki eğilim arasındaki bir mücadele olarak gerçekleşecek. Muhalefet hareketlerinin bugün kriz karşısında bir tür aynı gemideyiz sözleri altında bir apolitik tutum içerisinde girmeksizin iktidarın tüm hamlelerine karşı demokratik, kamucu ve toplumsal dayanışmadan yana bir çözümü savunması ve bunun da ötesine geçerek halkın sorunlarına çözüm bulacak toplumsal dayanışma ve mücadele yöntemlerini geliştirmesine ihtiyaç var.

Bu süreci elbette bilim insanlarının tedbirlerini uyarak ama onunla birlikte mücadele ve dayanışmayla aşabileceğimizi akıldan çıkarmamalıyız! Böyle bir kriz karşısında yaşanan şok duygusunun yarattığı bir toplumsal karamsarlıktan söz edebiliriz. Buna yaşanacak sorunların yol açtığı sıkıntıların da eklenmesiyle birlikte belirsizliğin öne çıkacağı bir süreç önümüze gelebilir. Bu dönemde dayanışma pratiklerinin çoğaltılmasının en önemli yollarından birisi de insanların içine hapsolacağı yalnızlık ve umutsuzluk girdabının kırılması olacaktır. Her gün yeni ölüm haberleri ve uyarılar eşliğinde ve alışık olunmayan risklerle sürdürülen bir hayatın yaratacağı olumsuzlukların ortadan kaldırılması kuşkusuz Evde Kalın, dizi izleyin burjuva öğütlerinin ötesindeki bir çabayı gerekli kılıyor. Devrimci toplumsal sorumluluk bugün tam da bu olağan dışı zamanın içinde bu sorumluluğu üstlenmekten başka bir şey değildir.

O yüzden bugün yapılması gereken muhtemel felaket senaryolarını tartışmak ya da sistemin kendiliğinden çöküşünü beklemek değil tam da şimdi halkın en çok ihtiyaç duyduğu zamanda alternatifin mümkün olduğunu ortaya koyabilmek ve bunun için aktif bir mücadeleyi örgütleyebilmektir. Bu kriz anı sistemin nasıl bir çürümüşlük içinde olduğunu herkese daha fazla gösteriyor. Bu önemli olmakla birlikte yeterli olmadığı da açık bir şey olmalı. Bu çürümüş sistem karşısında eğer gerçek bir alternatif ortaya konulamazsa bu çürümüşlük tüm toplumu teslim alacaktır. O yüzden şimdi tam da dayanışmanın ve mücadelenin zamanıdır!

Toplumsal Dayanışmayı Örgütleyelim

Halka, kendi OHAL'inizi ilan edin diyen, IBAN numaraları verilerek para istenen, Bakanlık tarafından maske satışı yapılacağı ilan edilen bir karanlık rejimde yaşıyoruz... TV'lerde her gün EvdeKal reklamları dönerken emekçiler için ücretli izin verilmiyor, üstüne üstlük 20 yaş altının sokağa çıkma yasağından çalışan gençler muaf tutuluyor. Bu sistem kimi temsil ediyor, elbette halkı değil şirketleri, zenginleri temsil ediyor.

Sağlık krizi toplumsal dayanışmanın nasıl hayati ve anlamlı bir toplumsal ilişki olduğunu da hatırlatıyor. 12 Eylül darbesinin ardından Özal ile başlayan dönemde, birey olmak kutsallaştırıldı. Dayanışmacı, kolektif ve toplumsal ilişkiler karalanarak bunun yerine bireyin ve bireyciliğin özgürlüğün ön koşulu olduğu fikri her düzeyde yaygınlaştırıldı.

Bireycilik ve Toplumsal Çözülme

Bireyin toplumsal ilişki ve sorumluluklardan arındırılmasına dayanan kapitalist yaşam tarzı tüm toplumlara dayatıldı. Herkesin ancak birey olarak özgür olabileceği ve bir başkasıyla rekabet içinde başarılı olabileceği düşüncesi, ekonomik ve sosyal ilişkilerin belirleyicisi haline getirildi. Her koyun kendi bacağından asılacak anlayışı ile toplumsal örgütlenmeler zayıflatılırken, yalnızlaşma ve topluma yabancılaşma hızla geliştirildi. İş yerinde, apartmanda, mahallede aynı sosyal ilişki ağı olmasına rağmen insanlar birbirine yabancı hale geldi.

Sosyal Devlet Tasfiye Edildi

Neoliberal dönemin bir başka önemli yanı da sosyal devletin tasfiye edilmesi oldu. Halkın eğitim, sağlık, barınma gibi temel ihtiyaçlarının devlet eliyle karşılanmasına son verilerek bunun yerine özelleştirme teşvik edildi. Kamu hizmetleri ve kamu üretiminin ilerlemenin önünde engel olduğu safsatalarıyla birlikte kamuya ait tüm birikim şirketlere devredildi ve kamu hizmetleri paralı hale getirilmeye başlandı. Bugün, Türkiye maske ve tıbbi cihazlar dahi üretemez bir halde, halkın ihtiyaçlarına yanıt veremiyor. Bunun en önemli nedenlerinden birisi kamusal üretimin sona erdirilmiş olması. Maske üretici şirketler de bu acil ihtiyacı fırsata çevirerek yüksek kar elde etmeye çalışıyor.

Bu sürecin en önemli sonuçlarından birisi ise sosyal devletin gerekliliğinin görülmesi oluyor. Sağlık hizmetlerinin paralı hale getirilmesi, emekçi halkı sağlığa erişimden yoksun bırakıyor. Parası olanlar binlerce TL ödeyip test yaptırabiliyor, hatta birileri kendine özel test kiti satın alabiliyor. Bunlar, özel hastanelerin tüm imkan-

larından yararlanarak tedavi olabiliyor ama bu olanaklardan yoksun olan emekçi milyonlar ise teste ve hasta olduğunda sağlık hizmetlerine erişmekte zorlanıyor.

Bir Çöküntü İçinde Kriz

Sağlık krizi çürümüş sistemin tüm kurumlarını da çökertiyor. Halk bu koşullar içinde salgınla baş etmeye çalışıyor. Evde kalın dışında bir çözümü ya da önerisi olmayan iktidar için temel mesele sömürü çarklarının dönmeye devam etmesinden başka bir şey değil. Bunun yanı sıra yerel yönetimler ve toplumsal örgütlenmeler eliyle başlayan dayanışma seferberliğini de kontrolü altına almaya çalışıyor. Bu toplumsal dayanışmanın önüne keserek (zenginlerin vergiden düşeceği) bağışlarla, çaresiz kalan halkı yukarıdan yardımlarla tahakkümü altında tutmaya çalışıyor. Bu anlamda, şimdilerde sistemin zengileri, şirketleri aracılığıyla gündeme getirdiği yardım kampanyaları (iyi niyet görüntüsü altında) sistemi koruma ve halkı sistem içinde tutacak bir boyunduruk oluşturmaktan başka bir anlama gelmiyor. Bunun karşısında ise hayatın

her alanında hayat bulmaya başlayan toplumsal dayanışma pratikleri ve fikri var.

Toplumsal Dayanışma Filizleniyor

Neoliberal sistemin çöktüğü bu kriz içinde toplumlar dayanışmayı yeniden keşfediyor. Bu eğilimi, son yıllardaki direniş hareketleri içinde de görmeye başlamıştık. Bu kez bu deneyim hayati bir noktaya taşınıyor. Evlerinden çıkmaması gereken risk grubundaki insanlar için gençler dayanışma gönüllüsü olarak çalışmaya başlıyor. Apartman, mahalle ve sokaklarında dayanışma birimleri kurularak, evde kalanların ihtiyaçları bir dayanışma örgütlenmesiyle yerine getiriliyor. Bunu İtalya'da, İspanya'da ve pek çok ülkede olduğu gibi ülkemizde de görüyoruz. Kooperatifler üzerinden şekillenen gıda dayanışmaları da buna eşlik etmeye başlıyor ve demokratik bir dayanışma zemini genişliyor. Bu tür çalışmaların yerel yönetimler ya da devlet eliyle örgütlenmeye başlanmasına da toplumsal seferberlik öncülük ediyor. Bu dayanışmanın bir yönünü de kamunun kaynaklarının halk için kullanılmasına yönelik bir mücadelenin parçası haline gelmesi. Devlet ve yerel yönetimlerin yürüttükleri kampanyalar, toplumsal dayanışma kampanyalarından farklı olarak, kamunun kaynaklarına dayanıyor. Halkın ödediği vergilerle oluşan kaynakların bir yardım olarak aktarılması (bunun çoğu kez bir reklama da dönüştürülerek gerçekleşmesi) dayanışmanın ruhunu da zedeleyen bir durum. Halkın ödediği vergilerle oluşan tüm kaynaklar bu kriz anında onun asıl sahibi olan halka bir lütuf olarak değil bir hak olarak teslim edilmesi de hem dayanışma hem de mücadelenin bir sonucu olabilecek.

Dayanışma İnceliktir

Bugünkü şartlar içinde halkın sorunlarına çözüm bulabilmek üzere bir dayanışma örgütlenmesini güçlendirmeliyiz. Halkın kendi sorunlarına kendi gücüyle çözüm bulabildiği zeminler çoğaldığı oranda, halkı güçlü kılmak-özne kılmak da mümkün olabilir. O yüzden mahallelerde gençlerden oluşan dayanışma gönüllerini oluşturmak ve onun aracılığıyla mahallenin ihtiyaçlarına yanıt üretmeye çalışmak bu sürecin tüm aşamalarında hayati olmaya devam edecek. Öte yandan da imkanlar ölçüsünde üretim ve tüketim kooperatifleri üzerinden halkın ihtiyaçlarını birlikte çözmenin pratiklerinin yaratılması da kuşkusuz ki önemli bir ihtiyacın en azından bir bölümüne yanıt verecektir. Bunlara ek olarak evlerinde kalan pek çok kimse farklı yetenekleri dijital ortam üzerinden paylaşabilir; eğitimciler öğrenciler için ücretsiz dijital dersler verebilir; yaşadığımız apartmandan başlayarak iletişim grupları oluşturularak ihtiyacı olanlara birlikte çözümler bulabiliriz. Bu süreç dayanışmanın toplumsal bir ilişki olarak örgütlenmesinin ve bireyin toplumsal bir sorumluluk içinde özneleşmesinin de önünü açtığı oranda önümüzdeki dönem için daha iyi ve umutlu şeylerden de daha çok bahsedebiliriz. Evet, mesafelerimizi koruyacağız ama dayanışmayı eksik etmeden bugünlerden hep birlikte çıkacağız.

SOL Dayanışmadır

SOL Parti, salgının ilk günlerinden itibaren bir DAYANIŞMA seferberliği çağrısı yaparak, bu konuda çaba içinde. Dayanışma çağrısı, öncelikle evden çıkması riskli olan insanların gündelik ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir dayanışma ağının örgütlenmesiyle başladı. Bunun için SOL Parti genç üyelerinden oluşan dayanışma birimleri kurarak, apartmanlara ihtiyaç sahiplerinin ulaşabilecekleri iletişim bilgilerini içeren kartlar dağıttı. İhtiyaç sahipleri ile genç gönüllüleri buluşturacak dayanışma ağını da internet üzerinden oluşturarak, çalışmayı yaygınlaştırmaya çalıştı. Bu çalışma kapsamında ihtiyaç sahiplerinin bildirimleri doğrultusunda, (salgına karşı alınacak tedbirleri alan) genç dayanışma gönülleri ihtiyaçları karşılamaya başladı.

Dayanışma çalışmasının bir başka ayağı olarak da ihtiyaç sahiplerine, gıda ulaştırmaya yönelik bir dayanışma örgütlenmesi olarak örgütlenmeye başlandı. Bu kapsamda, doğrudan maddi destek almak değil, bunun yerine Dayanışma Kooperatifi tarafın-

dan oluşturulan gıda paketlerinin alımı ekseninde bir dayanışma ile bunu ulaştıracak genç gönüllü ağı oluşturulmaya çalışıyor. Bu çalışma, hem halkın kendi sorunlarını kendi dayanışması ile çözme pratiklerinin gelişmesi hem de bunu yaparken, tam da ekolojik yıkım ve tarımsal tahribat karşısında üretici ve tüketicinin dayanışma ağı olan Koopertifler üzerinden bunu şekillendirmeye çalışıyor. Gıda fiyatlarının yükseldiği bu dönemde, Kooperatif örgütlenmelerinin önemi de bir kez daha ortaya çıkıyor. Sağlıklı gıdaya erişim, üreticinin desteklenmesi noktasında Dayanışma Kooperatifi eliyle yürütülen çalışmalar bu kriz anında ne denli hayati olduğu da ortaya çıkıyor. Bu dönemden alınması gereken en önemli derslerden birisi de kuşkusuz ki bu tür dayanışmacı ağların her alanda örgütlenerek toplumun kendi sorunlarını çözebileceği örgütlenmelerin öneminin ortaya çıkması oldu.

SOL Parti tarafından örgütlenen bu dayanışma ağı, iktidarın toplumu tahakküm altına almak üzere yürüttüğü yardım kampanyaları karşısında, yatay ve halkın öz gücüne dayanan bir alternatif oluşturması bakımından da önemli bir deneyim. Bu tür adımlar kuşkusuz ki yaşanan sorunların tümüyle çözüm olanağını taşımasa da örgütlü bir toplumun yaratması ve halkın kendi sorunlarını kendi çözme fikrinin güçlenmesi açısından önümüzdeki döneme de ışık tutacak çalışmalar olarak öne çıkıyor. Salgının her geçen gün yayıldığı ve toplumsal sorunların yoğunlaştığı önümüzdeki günlerde de bu tür dayanışma çalışmalarının çok yönlü olarak geliştirilmesi daha da önem kazanacak. Kimsenin kendini yalnız hissetmeyeceği, birbirine sahip çıkan, sevgi ve dayanışma ne kadar güçlenirse bu karanlık günlerin karamsarlığı da o kadar azalarak geleceğe umutla bakabilmek mümkün olacak. Devam edelim, dayanışmayı örgütleyelim!

I. En az 14 gün olmak üzere çalışanlara ücretli izin hakkı verilmelidir. İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki paralar sadece emekçiler için kullanılmalıdır.

II. İşten çıkarmalar, ücretsiz izin uygulaması, ücretlerin geç ve eksik ödenmesi uygulamaları yasaklanmalıdır.

III. Salgın boyunca elektrik, doğalgaz, su ve internet ücretsiz sağlanmalıdır.

IV. İhtiyaç sahiplerine temel gıda ve temizlik ürünleri parasız sağlanmalıdır.

V. Özel hastaneler kamu denetimine girmeli, sağlık hizmeti ücretsiz verilmelidir.

#BEYAZÇAĞRI

SOL Parti'nin çağrısıyla beyaz eylem gerçekleştirildi. Halkın acil taleplerini görünür kılmak, ücretli izin ve ücretsiz sağlık hakkını talep etmek üzere gerçekleştirilen Beyaz Çağrı kapsamında, halk balkonlarına, pencerelerine beyaz bez astı.

Beyaz Eylem

Sağlık krizinin ifadesi olarak beyaz renkle gerçekleştirilen eylemde insanlar evlerine beyaz bez asarak taleplerini paylaştı. Sosyal medyada evlere asılan beyaz bez fotolarıyla talepler yazılırken pek çok yurttaş ise taleplerini beyaz bez üzerine yazarak penceresine, balkonuna astı.

Evde Kal Demek Yetmez

Beyaz eylemin talepleri içinde en çok öne çıkan vurgu ise ücretli izin talebidir. Emekçilerin çalışmak zorunda bırakıldığı ama her kanaldan gün boyu evde kal çağrılarının yapılmasına tepki gösteren yurttaşlar evde kal demek yetmez çağrılarını ifade etti.

Mesafemiz Koruyarak

Sesleri Birleştirmek Mümkün

Beyaz eylem ile mesafeler koruyarak da ses-

lerimizi birleştirmenin mümkün olduğunu gösterdi. Bu dönem içinde halkın taleplerinin ifade edilme kanallarının yalnızca sosyal medyaya sıkışmadan ifade edilme yöntemlerinin geliştirilmesi de oldukça önemli. Halkın sesinin de eve hapsedilmesinin, emekçilerin iş yerlerinde ölümle işsizlik arasındaki ikilemde taleplerinin görünmez kılınmasının önüne geçmek ancak mesafeleri koruyup seslerimizi birleştirmenin yollarını bulmaktan geçiyor.

Halkın Sesini Yükseltelim

Bu dönemde emekçi halkın bir bölümü evinde kalırken bir bölümü de çalışmak zorunda. İşsiz kalma, ücrette kesinti, faturaların ödenmemesi başta olmak üzere geçim derdleri de büyüyor. Evde kalmak kimileri için bir tatil olabilir ama emekçiler için bir derde dönüşüyor. Buna karşı emekçilerin hak ve taleplerini görünür kılmak bir mücadelenin kesintisiz bir biçimde sürdürülmesi gerekir. Beyaz Çağrı, bunun için de bir başlangıç ve çağrı olarak görülebilir.

Sosyal Bilimcilerin Çağrısı:

Kamuculuk, Planlama ve Toplumsal Dayanışma Zamanı

Dünya ve ülkemiz ciddi bir virüs salgınıyla zor bir dönemden geçiyor. Halkımız yaşama hakkını koruyabilme savaşımı içindedir. Öncelik, ne kadar süreceği belli olmayan bu dönemi en düşük can kaybıyla atlattır. Ancak salgının olumsuz sonuçları bundan ibaret kalmayacaktır. Halkın, yaşam koşullarını bir bütün olarak gören haklı talepleri de zorlu koşullar içinde bir bir ortaya çıkmaktadır. Biz Sosyal Bilimciler halkın taleplerini kendi önerilerimiz olarak kabul ederek kamuoyuna sunuyoruz. Bugün tüm dünya sağlığın, eğitimin, temel ihtiyaç maddeleri üretiminin piyasa süreçlerine terk edilmesinin bedelini ödüyor. Artık **neoliberal ezberlerin terk edilmesinin; kamuculuk, planlama, toplumsal dayanışma gibi kavramların tekrar benimsenmesinin zamanı geldi de geçiyor.** (...)

1-Salgından kaynaklanan ekonomik ve toplumsal krizde **merkezi devlet, olağandışı bir harcama programı tasarlamalıdır.** Bu program sadece sağlık harcamalarından ve salgın ortamında sade yurttaşlara, emekçilere dönük doğrudan ayni ve nakdi desteklerden oluşmalıdır.

2-Acil ve zorunlu mal ve hizmet üretimi dışında **bütün işlerin 15 gün süreyle durdurulması** acilen değerlendirilmeye alınmalıdır.

3-Tüm işyerlerinde, hamileler, yasal süt izni kullananlar, engelliler, 60 yaş ve üzerinde olanlar koronavirüs salgını süresince idari izinli sayılmalıdır. 12 yaşından küçük çocuğu olanlara talepleri halinde ücretli izin verilmelidir.

4-En az 14 gün olmak üzere, salgın süresince yenilenmek kaydıyla, çalışanlara (yıllık izinlerine dokunulmadan) **ücretli izin** hakkı tanınmalıdır.

5-Tüm işyerlerinde risk değerlendirmesi ve acil durum planları yenilenmeli, tüm çalışanlara koronavirüs salgını bilgilendirmesi ve eğitimi yapılmalıdır. **İşyerlerinde koronavirüs testinin yapılması dahil tüm sağlık önlemleri arttırılarak azami düzeye yükseltilmelidir.**

6-Bütün bunların yapılmaması ve/veya işyerinde koronavirüs riskinin ortaya çıkması halinde çalışanların “çalışmaktan kaçınma hakkı**”nı kullanacakları ve üretimi durduracakları ilan edilmelidir.**

7-İşten çıkarmalar koronavirüs salgını süresince yasaklanmalı, işten çıkarmalar ve ücretsiz izinler yerine kısa

çalışma ödeneği kullanılmalıdır. Kapanan işletmelerde çalışanların ücretlerini tam veya tama yakın almaları sağlanmalıdır.

8-Koronavirüs salgını süresince **bütün işçiler süre koşulu aranmaksızın işsizlik ödeneği** ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanmalıdır. Esnek ve yarı zamanlı çalışanlar da bu fondan yararlanabilmelidir.

9-İşsizlik Sigortası Fonu’ndaki paralar sadece işsizlik ödemeleri için kullanılmalı, işsizlik ödeneğinden ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresi ve miktarı arttırılmalıdır.

10-Salgın boyunca doğalgaz, elektrik, su ve internet ücretsiz sağlanmalıdır. Doğalgaz ve elektrikte dağıtım hizmetleri kamulaştırılmalıdır. Yerel yönetimlerin temiz ve atıksu başta olmak üzere hizmetlerinin aksamaması için onlara merkezi bütçeden daha çok kaynak aktarılmalı, dış borçlanmaları konusunda ihtiyaç duyacakları Hazine garantileri verilmelidir.

11-100’den fazla işçi çalıştıran şirketlerde istihdamı korumak amacıyla, bu kuruluşların kapanmasına izin verilmemeli, gerekirse kamulaştırma yoluna gidilmeli, bu amaçla **KİT gibi kuruluşlar eski işletmeciler işlevlerini üstlenmelidir.**

12-Krizle beraber zora giren sivil havacılık, enerji, finans gibi stratejik sektörlerde kamulaştırma bir zorunluluk haline geldiğinde tereddüt edilmemeli, bu kuruluşlarda özyönetim uygulaması benimsenmelidir.

13-Atıl duruma gelen bazı işkollarındaki fabrikaların, solunum cihazları, hızlı sonuç alıcı tanı kitleri, maske/filtreli maske ve sağlık çalışanları için koruyucu giysi vb. sağlık ürünleri üretimine ayrılması sağlanmalıdır. Bu ürünler ücretsiz veya maliyet fiyatlarından sunulmalıdır.

14-Temizlik ve sağlık ürünlerinin stoklanması, karaborsası, fiyat artışları mutlaka önlenmelidir. Temel gıda maddelerinin temini, gerekirse ücretsiz dağıtımı ve fırsatçı zamların engellenmesi kamu otoritesi tarafından sıkıca kontrol altında tutulmalıdır. Kolluk güçleri ve gönüllü siviller, yaşlı ve riskli nüfusa gerekli gıda ve sağlık malzemelerini ulaştırmak için seferber edilmelidir.

15-Sağlık yardımı almakta olan 10 milyon dolayındaki “kayıtlı yoksullara” kişi başına aylık net 500 TL **yurttaşlık geliri ödenmeye başlanmalıdır.**

16-Öğrenci borçları silinmeli; çiftçi borçları ve ihtiyaç

kredileri, faizleri silinerek taksitlendirilmelidir.

17-Devlet hastaneleri ve özel hastaneler **ücretsiz sağlık hizmeti vermelidir.** Buna uymayan özel hastaneler kamulaştırılmalıdır.

18-Bütçe açığı kaygısı, salgın sürdükçe geçerli olamaz. Merkezi bütçe harcamalarının gerekirse TCMB avanslarıyla karşılanması sağlanmalıdır.

19-Bütçe gelirleri azalırken giderlerinde büyük sıçramalar ortaya çıkmasına getirilecek çözümlerden biri de, **gerçek bir servet vergisi olmalıdır.** Hedef grup olarak özellikle son 20 yılda rant gelirleriyle palazlananlar seçilmelidir.

20-Sermaye hareketleri kontrol altına alınmalıdır. Yurt dışına servet kaçırmak önlenmeli; yabancılara dönük TL yükümlülükleri (hisse senedi, tahvil, mevduat vb) için döviz tahsis edilmemelidir.

21-Kamu Özel Ortaklığı isimli projelerin kamulaştırılması hedeflenmeli; bu arada projelere dönük ödentiler TL’ye dönüştürülmeli ve kriz kaynaklı düşük performanslar nedeniyle oluşabilecek garanti ödemeleri iptal edilmelidir. Böyle bir dönemde Kanal İstanbul gibi üzerinde toplumsal uzlaşma sağlanmamış projelerden vazgeçilmeli, kamu ihaleleri ve kaynaklar sağlık sektörüne yönlendirilmelidir.

22-Sonuncusu belki de en önemlisi, devlet salgını bahane ederek **yurttaşlar üzerindeki gözetim ve denetim ağlarını yaygınlaştırmamalıdır.** Virüs tehlikesinin getirdiği günlük yaşamdaki bazı kısıtlamalar, daha otoriter ve baskıcı bir devlet aygıtının kalıcılaştırılması için fırsat kabul edilmemelidir.

23-Bu zor süreçte inisiyatif sadece siyasi iktidarda olmamalı, muhalefet partilerinin ve demokratik kitle örgütlerinin (sendikalar, meslek örgütleri) toplumsal rol ve sorumluluğu artırılmalı, salgınla ilgili önlemlerin alındığı toplantılarda ve kurullarda temsili sağlanmalı, salgına karşı mücadele kapsamında benimsenen bilim kurulu yöntemi sürdürülmelidir.

Korkut Boratav - Seyhan Erdoğan - Aziz Konukman - Hayri Kozanoğlu - Bilsay Kuruç - Oğuz Oyan - Mustafa Sönmez - Sinan Sönmez - Serdar Şahinkaya - Taner Timur - Oktar Türel - İşıya Üşür - Galip Yalman - Ergin Yıldızoğlu - Erinc Yeldan *Çağrının ilk imzacıları yayınlayabiliyoruz, tamamı sosyalbilimcilerincagrisi.org adresinden görülebilir.

Uyarıyoruz !

Daha da

Geç Olmadan...

Sayılar elbette ki artacak ama birdenbire çok artışı engellemek gerekiyor. Eğer bu engellenemezse sağlık kapasitesi çok zorlanacak. Gerek sağlıkçı sayısı gerek yatak kapasitesi gerek malzemeler yetmeyecek. Bir hafta aralıksız yağan yağmur sele neden olmaz ama aynı miktar yağmur on dakikada yağarsa felaket olur. O yüzden salgını yavaşlatmamız lazım.

İnsanlık tarihinde 100-200 yılda olabilecek bir durum yaşanıyor. 1918'deki İspanyol gribinden daha büyük bir salgınla karşı karşıya olmamız muhtemel. Bir iki hafta içerisinde durum çok iyi anlaşılacak. Türkiye için kritik eşik aşıldı. Bundan sonra çok hızlı şekilde artış olur. Artış hızını belirleyecek olan şey toplumun davranış şekli, izolasyon kuralları.

Sayılar elbette ki artacak ama birdenbire çok artışı engellemek gerekiyor. Eğer bu engellenemezse sağlık kapasitesi çok zorlanacak. Gerek sağlıkçı sayısı gerek yatak kapasitesi gerek malzemeler yetmeyecek. Bir hafta aralıksız yağan yağmur sele neden olmaz ama aynı miktar yağmur on dakikada yağarsa felaket olur. O yüzden salgını yavaşlatmamız lazım.

Salgın eğrisi yükseklerdeyken süre uzarsa altında kalan alan büyür. Altında kalan alanın büyümesi daha çok hasta, daha çok ölüm demektir. Önümüzdeki 2-4 hafta da çok sayıda olgu bulunacak. Test yapmakta 3-4 hafta gecikildi, bu süreçte toplum içinde olgular birikti, tanı almadı, birbirine bulaştırdı.

Yitirilen döneme ilişkin telafi mümkün değil ancak daha feci tablo, salgın eğrisinin daha uzun sürmesi hafifletilebilir. Bu yapılmalıdır. Geçmişe dönük gecikme hastalık ve ölümlerle ödeniyor ama artık en azından eğrinin hızını azaltabiliriz. Alınması gereken önlemlerden ekonomik gerekçelerle uzak duruluyor ancak eğrinin uzaması ekonominin daha büyük çöküşüne neden olacak.

Testi pozitif çıkan ya da temaslı olanlar evlerine kağıt imzalatıp eve gönderiliyor, ama bu yürümüyor, bulaştırıcılıkları devam ediyor. Bundan sonraki tablonun daha da vahimleşmemesi için izolasyon ve sağlık sisteminin kapasitesinin arttırılması gerekiyor. Önümüzdeki haftalarda daha da yükselecek hasta ve ölümleri göğüsleyebilmesi için. Çalışması zorunlu olan sektörler dışındaki herkesin evde kalabilmesi için belirlenecek süre için bir an önce toplum hareketliliğinin daha sıkı önlemlerle kısıtlanmalı.

Bugüne Kadar Neler Yapılmadı?

Bilim kurulunun aldığı kararlara iktidarın tercihleri ör-

tüşmüyor. Yaşadığımız süreç bir anlamda siyasal tercihler mi bilim mi galip çıkacak süreci. Salgının hızla artmasının önüne gerekli önlemler alınmadığı için geçilemedi ancak önümüzdeki 2-4 haftalık kritik süreçte çok fazla can kaybı yaşanmaması için alınması gereken önlemler mevcut.

•Evde sosyal izolasyona uyacakları varsayılarak takip edilen kişilerin verilen bilgiler doğrultusunda bilinçli davranacakları ve evlerinden çıkmayacaklarının varsayılmasının etkili olmadığı görüldü. Bundan sonraki temaslı olan kişilerin evde izolasyon kurallarına uyma durumu daha kontrollü izlenecek şekilde yapılandırılmalıdır.

•Çalışma hayatı ile ilgili önlemler yetersiz kalmıştır. Bu da özellikle toplu taşımının durdurulamaması ile sonuçlanmıştır. Bu durum da özellikle çalışmak zorunda olan yoksul kesimlerin maruziyetinin devam etmesi ile sonuçlanmış ve bu gruplardaki sorunun derinleşmesine neden olmuştur.

•Sağlık çalışanının iş güvenliği ile ilgili konuları başta kişisel koruyucu ekipmanı ile ilgili ihtiyaçlar her ne kadar

giderildiği söylene de giderilmemiştir. Sağlık emekçilerinin güvenliğini sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

- Önleme ve önlem almay için yapılması gerekenlerin vatandaşın inisiyatifine bırakılması yayılımın artmasını hızlandırmıştır.
- Sahada yapılanlar ve yapılması gerekenlerin (temaslıların saptanması, izlenmesi, tarama testi uygulaması, izolasyonu gibi) önemi yeterince vurgulanmamıştır.

Salgın Yönetimi

- İllerde Pandemi Komisyonları gerçek anlamda hayata geçirilmeli, sektörler arası işbirliği bu komisyonlar aracılığı ile sağlanmalı, halk sağlığı uzmanlarına ve sağlık örgütlerine bu komisyonlarda yer verilmeli,
- Çalışması zorunlu olan iş yerleri dışındaki tüm iş yerleri kapatılmalı;
- Çalışanların iş güvencesinin sağlanması ve kamusal olarak bu süreçte mali destek sağlanmalı,
- Göçmenler, cezaevleri, askerler gibi gruplar için özel

çalışma yürütülmeli,

- Eski/yeni olgu, hasta, ciddi kritik durumdaki hasta, iyileşen vaka ve ölüm sayıları ile yapılan tanı/tarama testleri, yerleşim yerleri bilgileri şeffaflıkla paylaşılmalı.

Tanı ve Tedavi Süreçleri ve Bilgilendirme

- Tanı/tarama testleri yaygınlaştırılarak olguların erken dönemde yakalanması sağlanmalı,
- Temaslılar izlenmeli ve erken dönemde test uygulanarak tanı almaları sağlanmalı, testlerin temaslılara da uygulanması sağlanmalı,
- Test merkezleri ve test edilen kişi sayısı hızla arttırılmalı, üniversitelerdeki test alt yapısından bir an önce faydalanılmalı,
- Tedavi protokollerin uygulanması ile ilgili durum; ilaç, araç ve malzemelerle ilgili bilgiler paylaşılmalı,
- Halkın bilgilendirilmesi çalışmaları aktif şekilde sürdürülmeli.

Sağlık Emekçilerinin Güvenliği İçin Acil Adım Atılmalı

Salgının en büyük yükünü tüm dünyada sağlık emekçileri çekiyor. Pek çok sağlık emekçisi bu süreçte hastalandı ve hayatını kaybetti. Ülkemizde de gecesine gündüzüne katarak çalışan sağlık emekçileri hastalanıyor, hayatını kaybediyor. Sağlık Bakanı, açıklamalarında sağlık emekçilerinin iş güvenliğini sağlayacak tüm tedbirleri aldığını söylese de pek çok sağlık emekçisinin koruyucu ekimpendan yoksun çalıştığını ifade ediyor.

Prof.Dr Cemil Taşcıoğlu, salgına karşı mücadelede hayatını kaybeden ilk sağlık emekçisi oldu. Taşcıoğlunu saygıyla anıyoruz.

Sağlık emekçilerinin acil taleplerinin yerine getirilmesi için hep birlikte mücadele edelim.

- Sağlık hizmetinin tüm basamaklarında sağlık personelinin iş güvenliğinin yeterli koruyucu ekipmanla sağlanması konusunda güvence verilmeli,
- Sağlık personelinin taşınması için yerel yönetimlerle işbirliği içinde özel bir taşıma sistemi (servis) geliştirilmeli, sağlık kurumlarının yakınında uygun şartlarda ve ücretsiz barınabileceği imkanlar yaratılmalı,
- Sağlık çalışanlarına yönelik bir tarama stratejisi geliştirilmeli, kesin/olası hasta olan sağlık çalışanı ile ilgili veriler de ayrı olarak paylaşılmalı,
- Sağlık çalışanını tüketmeyecek bir çalışma düzenine geçilmeli, yeterli beslenmesi ve dinlenmesi için imkanlar sağlanmalı.

BİLİM KURULU GERÇEKLERİ AÇIKLAMAKLA YÜKÜMLÜDÜR

Tartışılması gereken noktalardan birisi de Bilim Kuruludur. Bilim Kurulu, ne tür tedbirler önermektedir. Önerdiği tedbirler iktidar tarafından zamanında yerine getirilmekte midir? Bilim Kurulu üyeleri bilim insanı olmanın bilinci ve halka karşı sorumluluğu gereği bunları açıklamak zorundadır.

Tek Çözüm Kamucu Sol Alternatif

Kapitalizm aynı zamanda bir halk sağlığı sorunudur. Tedavisi ise toplum yararına eşit fayda sağlayan kamucu sol bir alternatifle mümkündür. Şimdi dünya önemli bir sınavdan geçiyor. Karantina günleri bitip yeniden sokağa çıktığımızda bizleri iki seçenek bekliyor. Ya aklın ve bilimin ışığında kamucu bir düzen çağrımızı yükselteceğiz ya da iyice dibe batan gerici piyasacı bu bataklıkta beklemeye devam edeceğiz.

Covid-19 hızla yayılıyor ve bizler kendimizi evlerimize kapamış, bekleme halini sürdürüyor-ken dünya da artık başka bir yer haline gelmeye başlıyor. Virüsün yayılma hızına paralel olarak sadece toplumların sağlığı değil, kapitalist sistemin çürümüş düzeni de iyice tehlikeye giriyor. Bu yüzden bugün, korona virüsüne karşı verdiğimiz mücadele sadece fiziken yaşamda kalma mücadelesini temsil etmiyor. Kısa bir zaman öncesine kadar hiçbirimizin aklına gelmeyen yeni bir mücadele alanının da kapısını aralıyor.

Çok değil bir iki ay öncesine kadar Türkiye özelinde aşı tartışmaları yapıyorduk. Aşı gerekli mi? Aşı olmadan ve diğer başka bilimsel yöntemlere başvurulmadan hastalıklar iyileştirilebilir mi? diye sorular televizyon ekranlarında sıkça tartışılıyordu. Alternatif yöntemlerle tedaviler geliştirmeye çalışan, hacamat vb yollarla insanları 'hoca'ların eline terk eden bir anlayış hüküm sürmeye başlamıştı. Gericici, anti laik politikalar ile gündelik yaşam pratiklerimiz dinsel pratiklerin hegemonyasına girerken, sağlık, eğitim gibi önemli kamusal haklarımızda bu des-

turlara uygun şekilleniyordu. Gelin görün ki daha dün kadar dini referansları salık verenlerin çoğu bugün salgın karşısında çare olacak bir aşı bekliyor ve bilimin kendilerini kurtarmasını umuyor...

Yaşamda kalabilmek, sağlıklı ve insanca bir yaşam sürdürebilmek için bilimsel bilgilerin ışığından faydalanmak kaçınılmazdır. Aksi halde kelle paça içerek ve ya şanslı bir azınlıktan olduğunuzu düşünüp, ayrıcalıklı genlerinize güvenerek hayatta kalmayı umut etmek durumunda kalırsınız. Bu durumun size götüreceği yer ya gerici ya ırkçı bir pozisyona hapsolmak olur. Tabi, eğer hayatta kalırsanız... Bilim sayesinde olasılıkları görme, riskleri azaltma, kıyas yapma, daha ileri düzeyde tedbir alma, hareket etme alanı kazanırsınız. Ancak sadece bilginin yöntem olarak ortaya çıkışı değil, onun örgütlenişi de bir o kadar önemlidir.

Bilimsel bilgi, kolektif çıkarlar lehine bir araca dönüşür ve bu çıkarları gözeterek örgütlenirse anlam kazanır. Yani bilgi tekelleşmeden, halk yararına kullanılırsa karşılığını bulmuş olur. Bunu mümkün kılan yol ise toplumcu/ka-

mucu bir düzenin inşasıdır.

Kamuculuktan Başka Çözüm Yok

Yaşadığımız pandemik salgın gösteriyor ki piyasacılıkla, kâr hırsıyla, bireycilikle, kısacası kapitalist güdülerle, toplum sağlığını korumak, herkese eşit hizmet verebilmek, tedavi hakkına erişimi sağlamak mümkün değil. Halk sağlığı, bir toplumun geleceği, serbest piyasa koşullarından, rekabetten, ayakta kalmaya çalışan bir sermayeden, çok daha değerlidir.

Başta İspanya olmak üzere birçok Avrupa devleti salgın sürecini daha iyi yönetebilmek için kamu politikalarını değiştirmek zorunda kaldılar. Bu tedbirleri en sıkı uygulayan ülkelerden birisi de Fransa oldu. Özellikle Macron iktidarıyla birlikte iyice artan sömürü politikaları, sağlık sistemini de etkisi altına almıştı. Fransada hemen her vatandaşın genel sağlık sigortası olmakla birlikte, şirketler üzerinden bütçenize göre yapılan tamamlayıcı sağlık sigortaları ile daha iyi bir tedavi hakkına sahip oluyorsunuz. Aksi halde hastalık teşhisinize ve ya tedavinize göre

yetmeyen sigortanız sizi yarı yolda bıraka-biliyor. Diğer bir sorun ise gittikçe büyüyen hastane bütçelerindeki açık. Hastanelere ödenek ayrılamaması, tıbbi araçların temin edilememesi, sedye yetersizliği gibi problemler uzun bir süredir sağlık hizmetlerinin aksamasına sebep oluyor. Bu sebeple geçen sene sağlık emekçileri pek çok protesto gösterisi ve grev yaptı.

Oysa daha 2000’lerin ortasında Fransa, Dünya Sağlık Örgütü tarafından en iyi sağlık sistemlerinden biri olarak görülüyordu. Ancak gittikçe artan ekonomik kriz karşısında, sermayenin iktidarını ayakta tutmak için, emekçi yoksul sınıfların üzerine binen vergilerle beraber sağlık ve eğitim gibi çok kritik ve toplumun geleceğini belirleyen kamusal hizmetler üzerinde yapılan kesintilerle bu krizi aşmaya çalıştılar. Sonuçta ise nüfusun neredeyse yüzde 80’ne yayılması beklenen bir virüs karşısında sistemleri alarm vermeye başladı. Bu sebeple zamanında bilerek kaçtıkları kamucu politikalara şimdi mecburi dönüş yapıyorlar. Devlet eliyle herkese eşit bir sağlık hizmeti vermeye çalışarak hem halk sağlığını korumaya hem de zora düşen iktidarlarını bir süre daha tutmaya çalışıyorlar.

Salgını aşmak için alınan kısmi önemli olmakla birlikte uzun vadede toplumların

geleceği için yeterli değildir. Virüs yayılırken şüphesiz sınıf ayrımı yapmıyor, herkese bulaşıyor. Ancak onunla mücadele etmek, gerekli hizmeti alabilmek ancak sınıfımıza bağlı olarak değişiyor.

Tam bu sebeple kapitalizm aynı zamanda bir halk sağlığı sorunudur. Tedavisi ise toplum yararına eşit fayda sağlayan kamucu sol bir alternatifle mümkündür. Şimdi dünya önemli bir sınavdan geçiyor. Karantina günleri bitip yeniden sokağa çıktığımızda bizleri iki seçenek bekliyor. Ya aklın ve bilimin ışığında kamucu bir düzen çağrımızı yükselteceğiz ya da iyice dibe batan gerici piyasacı bu bataklıkta beklemeye devam edeceğiz. Bugün kimi kamucu adımları gündeme getirmek zorunda kalan neoliberal sağ iktidarlar için söylenebilecek tek söz ise onlar şimdiye kadar ne kadar öldürücü bombalara sahip olduklarıyla, teknolojiyi nasıl kullandıklarıyla, merkez bankalarındaki rezervleriyle, borsadaki paralarla övündüler ama bu kriz karşısında halkı yatıracak yoğun bakımları, solunum cihazları hatta basit maskeleri bile olmadığını gördük! Mesele para mı insan mı ikileminde saklı, kapitalizm için esas olan para! İşte bu düzen değiştirilmeli.

Bu Düzendeki Hepimiz Eşit miyiz ki; Virüs Karşısında Eşit Olalım!

Sağlık hizmetlerinin özelleştirildiği paralı sağlık sistemlerinin beslediği ve derinleştirdiği sınıfsal eşitsizlik, bugün küresel koronavirüs salgınıyla beraber yaşamsal ölçekte gün yüzüne çıkmış durumda. Virüs karşısında gerçekten de hepimiz eşit miyiz?

Mathew Boyle, blogunda yayınladığı yazıda Amerika’daki %1’lik kesimin sakin kalma ve hayata devam etme taktiklerini anlatıyor. Yüksek gelirli Amerikalılar, “hayatta kalmayı sağlayan” yığınla üründen oluşan ve gittikçe büyüyen 4,5 trilyon dolarlık bir sağlık pazarında, 4995\$’a satılan, içi “Bond tarzı” ıvrır zıvırla dolu, özel tasarım ilkyardım çantalarından alarak huzur bulmaya çalışıyor. Veya 149,95\$’lık “virüs kaçırıcı” kişisel hava temizleyicilerini bir kolye gibi boyunlarına takıyorlar. Yahut 99,95\$’a “bakteri, mantar ve virüsleri %100’e kadar öldüren patentli antimikrobik kumaştan üretilmiş” sterilize edilmiş, güvenli uyukuların garantisi yatak kılıfları kullanıyorlar. Son teknolojiyle acil durum çantalarının da dâhil olduğu afet kitleri üreten ve bu kitleri dört adet, piyasada bulması zor olan, N95 maskeyle satan Preppi şirketi “Doğru araçlarla ve tedarikle anksiyeteden kurtulabilirsiniz” sloganıyla yola çıkıyor. Preppi satışlarını şubat ayına kıyasla bu ay %5000 artırdı. Hammacher ise kişisel bakım ürünlerinden bazılarının satışlarını %500’e kadar artırdı. NASA’nın uzay araçlarını temizlerken kullandığına benzer bir teknoloji kullanarak oturma odasındaki

“iğrenç” mikropları öldürmeyi vaat eden “virüslü, küflü ve mikroplu havayı yok eden ve yüzeyi temizleyen” alet, Hammacher Schlemmer & Co tarafından 399,95\$’a satılıyor. Sonuç olarak, birçok kurumun kapanması ve etkinliklerin iptaliyle darmaduman olmuş piyasa, %1’in ölümcül bir hastalığa yakalanma kaygısını dindirmek için üretmek ve boşalan depoları tekrar doldurmaya çalışmakla fazlasıyla meşgul.

Serbest piyasa ekonomisinin ve özelleştirilmiş sağlık hizmetlerinin en kaba haliyle yürürlükte olduğu Amerika’da hal böyleyken, Donald Trump bu hafta ikinci koronavirüs tedbir paketini onayladı. Pakette, tüm halkın sağlık testine ücretsiz erişiminin hedeflenmesi bulunuyor. Esasen, bu olanakların pakete dahil edilmesine ihtiyaç duyulması Amerika halkının normal şartlarda sağlık hizmetlerine erişiminin olmadığını hatırlatırken insanlığın kamu hizmetlerine ulaşımının ne kadar hayati olabileceğini de gösteriyor. Türkiye’de ise şirketlere ayrılan 100 milyarlık bir paketle karşı karşıya kaldık. Kaynaklar iş adamları ve sermayedarların neşelerini yerine getirmek için akıtılırken, halkın payına dua, sabır, biraz maske biraz da kolonya düşüyor. Halk, başa çıkmaya çalıştığı sağlık krizinde tamamen yalnız bırakılıyor.

Herkesin virüsün yarattığı kriz ortamında korunma yolları aradığı bugünlerde şu açık olmalı, bu düzende hepimiz eşit miyiz ki virüs karşısında eşit olalım!

Sağlık Krizinde

İktidar,

Din ve Kontrol

Siyasal İslamcı rejim, salgında da dini bir kontrol aracı olarak kullanma peşinde. Sağlık krizi bir çok açıdan olduğu gibi aklın ve bilimin öneminin hatırlanması açısından da bir dönüm noktası oldu. Çağımız, din ve mistik düşüncelerin öne çıkarıldı; aklın ve bilimin ise totaliterlerle eş tutularak geri itildiği bir dönem olarak yaşıyor. Dinin toplumlar üzerindeki etkisinin güçlendirildiği; dinsel ve mistik tarikatların toplum içinde yaygınlaştığı bu dönemin son popüler tartışmalarından birisi hatırlanacağı üzerine aşı karşıtlığı olmuştu. Salgın ise tüm bunları süpürerek aklın ve bilimin toplumların geleceğindeki yerini bir kez daha hatırlattı.

Salgın ve Akıldışılık

Ülkemizde salgının yayılmasındaki en kritik unsurun umreden dönen on binlerce insan olduğu biliniyor. Salgın tüm dünyaya ve bölgemize yayılırken Diyanet'in umreye gidişlere izin vermesi ve dönüşlerindeki denetimsizlik de bunu gösteriyor. Benzer şekilde kimi tarikatların baskısı nedeniyle ilk hafta Cuma namazının

kılınması da yayılımı hızlandıran faktörlerden birisi oldu. Hatırlanırsa salgın henüz Türkiye'de görülmeden önce de bu çevrelerden bunun nedeninin Türk geni ve Müslümanlık olduğu da çok ciddi bir biçimde ifade ediliyordu. Krizin yayılmaya başlamasıyla birlikte ise din toplumu bölmenin ve belli bir bölümünü kontrol altında tutmanın aracı olarak kullanılıyor.

Din ve Kontrol

Ülkemizde de benzer bir durumdan söz etmek mümkün olmakla birlikte iktidar açısından bu durum kuşkusuz ki farklı işliyor. Siyasal İslamcı rejim uzun zamandır toplumu din üzerinden kontrol etme; Diyanetle birlikte tarikat-cemaat ağlarıyla toplumsal yaşam üzerinde denetim kurma arayışında. Hegemonyası çözülen rejimin baskı ve zorla birlikte elindeki tek en güçlü silahı din olmaya devam ediyor. Salgın krizinin başlamasının ardından Cumhurbaşkanı tarafından yapılan ilk açıklamadan başlayarak sürekli dini motiflere göndermenin öne çıkarıldığını görüyoruz.

Diyanet, Tarikatlar ve Toplum

Bu noktada Diyanet özel bir rol üstleniyor. Diyanet'in Bilim Kurulu'na girmesine varan akıl dışı önerilere de baktığımızda; iktidar bu krizi dini merkeze alarak idare etmeye çalışacak. Diyanet; bu noktada sürekli dua okunması önerisi; camilerden her akşam sela okunmasıyla bu salgını da dini bir eksenin (bu psikolojinin) içine sokmaya çalıştığı görülüyor. Tarikatlar kapalı bir yapı olarak toplumun belli bir kesimini kontrol altına tutarak özel bir işlev üstleniyor. Diyanet, tarikatlar ve siyasi iktidarın dini söylemleri toplumun kendi hegemonyası altındaki belli bir kesimini bu krizde de denetleme ve onun dışındakileri de baskı altına almak üzerine bir görevle hareket ediyor.

Zekat, Yardım ve Kontrol

Dinin araçsallaştırıldığı bir başka noktada Cumhurbaşkanlığı eliyle başlatılan yardım kampanyasıyla görüldü. Yerel yönetimlerin başlattığı kampanyaları etkisizleştirmek üzere başlatılan yardım kampanyasının arkasında,

Diyanet nereye verilen yardımların caiz olduğuna ilişkin bir fetva da verdi. İktidarın böyle bir kampanya başlatmak zorunda kalmasının (kuşkusuz ekonomik acizlikle birlikte) yerel yönetimlerin halkla sosyal yardım üzerinden kuracakları bağın da kesilmesi var. Siyasal İslamcı rejim, yerel yönetimlerden başlayarak yıllardır bu tür ağlar üzerinden toplumu kontrol ediyor. Bugün buna bir alternatifin çıkması ve hem de iktidar bir çözüm bulamazken bunların yapıyor olması Erdoğan tarafından ‘devlet içinde devlet olmak’ olarak tanımlandı. Bu da böyle bir alternatif oluşmasından ne kadar korktuklarını yani rejimin kırılğanlığını ortaya koyuyor.

Ve Sonrası

İktidarın din üzerinden kontrol oluşturma yöneliminin ne kadar etkili olacağı ise meçhul. Siyasal İslamcı rejim, bir süredir tüm yapı ve kurumlarıyla bir çöküş içinde. Bu çöküş kayırmacılık, yozlaşma, yolsuzluk da dahil bir çürümeyi de beraberinde getiriyor. Öte yandan iktidarın topladığı yardımlarla bu krizde halkın sorunlarına yanıt verebilmesi de pek mümkün görünmüyor. Bu eğilimler her ne kadar Diyanet ve tüm tarikatlar devreye girmiş olsa da yaşanan somut gerçeklerin üzerinin örtülmesinin çok da kolay olmayacağı günlerdeyiz. Ekonomik kriz altında zam ve pahalılıkla yaşamaya çalışan emekçi halk sağlık krizi ile birlikte daha da zor günler yaşıyor. İktidar ise tüm kurumlarıyla tek tek dökülürken, Diyanet ise bunun en önünde koşuyor!

SOL PARTİ: Diyanet Bütçesi Halkın İhtiyaçlarına Aktarılsın

COVİD-19’un yarattığı sağlık krizinde iktidar tüm kurumlarıyla tel tel dökülüyor. Bunların başında da Diyanet İşleri Bakanlığı geliyor.

Salgının ülkemizde yaygınlaşmasına neden olan en önemli faktörlerden birisi umre ziyaretlerinin etkisi olduğu biliniyor.

Salgının tüm dünyaya yayılmaya başladığı, komşu ülkelerde görülmeye başladığı bir dönemde Diyanet’in umreye gidişlere izin vermesi; dönüşlerin büyük oranda kontrolsüz olarak gerçekleşmesi hastalığın yayılmasında önemli bir faktör olmuştur.

Diyanet İşleri, salgının hızla yayılmaya başladığı günlerde, tarikatların baskılarına boyun eğerek Cuma namazı ve toplu namazlar için camilerin kapatılması kararını geç almıştır. Bunun üzerine bir de VİP Cuma namazı rezilliğini de imza atmıştır.

Diyanet Toplumu Bölüyor

Toplunun akla, bilime ve dayanışmaya ihtiyacı olduğu bu dönemde Diyanet, bunların her birinin önünde bi engel olarak ortaya çıkmaktadır. Her gece verilen selalar zaten evine kapanmış, moralsiz insanları daha fazla karamsarlığa ve umutsuzluğa sürüklemektedir Son olarak, Cumhurbaşkanı’nın IBAN numarası vererek başlattığı imza kampanyası sonrasında da Diyanet İşleri görevini yerine getirerek, yardımların bu hesaba gönderilmesinin caiz olacağı fetvasını vermiştir!

Dayanışmanın ve birliğin karşısına dikilen Diyanet, halkın birbiriyle olacak dayanışmasını dahi caiz olan ve olmayan diye bölmekten, halkın dini duygularını siyasete kurban etmekten bir kez daha geri durmamıştır.

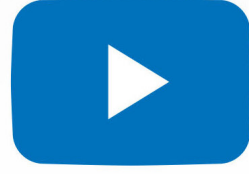
Kaynaklar Halka Aktarılsın

Dini, iktidarın aracı haline getirmek üzere görevlendirilmiş; 11.5 milyar TL yıllık bütçe ile saate 22 bin TL harcama yapan; lüks otomobil düşkünlüğü ve lüks otellerde toplanma merakıyla bilinen Diyanet’in halka hiçbir yararı yoktur. Diyanetin bütçesi halkın sağlık ihtiyaçlarına ve emekçilerin ücretli izine ayrılması için halka aktarılsın. Binaları, araçları sağlık hizmeti için tahsis edilsin.

Çözüm Akıl, Bilim ve Dayanışma

Gerekli olan akıl, bilimi öne alan; toplumu din ve mezhebine göre ayırmayan; halkın temel ihtiyaçlarını kamu kaynaklarıyla çözebilen laik, kamucu ve dayanışmacı bir çözümdür. Bir kez da görüyoruz ki laiklik, kamuculuk, dayanışma yaşamsaldır.

@solpartibilgi

Sol Siyaset Seminerleri'ni Sol Parti'nin YouTube hesabından takip edebilirsiniz!

